

Het bedrijfsrevisorat in de verenigingssector

Team

- Stichting Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat (ICCI) (opdrachtgever)
- Hogeschool-Universiteit Brussel (S. Verbruggen, A.-M. Reheul, T. Van Caneghem & J. Dierick)
- Universiteit Gent (J. Christiaens & C. Vanhee)
- Leescomité (P.P. Berger & G. Sarens)

Doelstellingen van de studie

New Public Management'

→ Wet op de vzw's en stichtingen (2002)

→ Dubbele boekhouding, externe audit

Belang van de non-profit sector

1. De selectie van de auditor als commissaris: welke factoren spelen mee bij de keuze van de auditor?
2. Het verloop van het commissarismaandaat: hoe wordt de audit(or) gepercipieerd?
3. De beoordeling van de auditor: welke factoren spelen mee bij een eventuele beslissing om van auditor te veranderen?

Aanpak

- Object van de studie
 - Belgische verenigingen (en stichtingen)
 - Geïdentificeerd aan de hand van rapportering door bedrijfsrevisoren aan het IBR
- Analyse van het wetgevend kader
- Literatuuronderzoek (internationaal)
- Enquête naar 1.000 geauditeerde verenigingen

Resultaten: wetgeving

- Wet van 2 mei 2002
 - Uitbreiding artikelen commissarisopdracht (cfr. Wetboek van vennootschappen)?
- Diverse sectorale bepalingen
 - Grote heterogeniteit → verwarring
 - Samenwerking tussen wetgever, regulerende overheden en bedrijfsrevisorat

Resultaten: markt van de revisorale opdrachten

- 2.353 verenigingen en stichtingen in periode 2006-2008
- Groeiende markt
- Ca 52% van de revisoren als commissaris betrokken bij tenminste 1 vereniging of stichting
 - BIG4: ca 19% van de opdrachten
 - Non-Big4 revisorenkantoren: ca 75%
 - Zelfstandige revisoren: ca 6%

Resultaten: enquête

- 1000 enquêtes → 28,9 % responsgraad
- Respondenten: voorzitter raad van bestuur, algemeen directeur, financieel directeur, accountant/boekhouder
- Representatief voor de sector (lichte overrepresentatie onderwijssector)
- 65% van de respondenten wenst samenvatting van de onderzoeksresultaten

Resultaten: keuze van de revisor

- Meerderheid: verplichting wet 2 mei 2002
- 18% vrijwillige keuze
- Verantwoording subsidies
- Validatie van de financiële gegevens t.a.v. externen
- Professionalisering van het beleid
- Bescherming van de bestuurders

Resultaten: keuze van de revisor

- Technische competentie en integriteit van de revisor zijn de 2 belangrijkste keuzecriteria
- Daarna : kwaliteit van het geleverde werk en prijs
- Mening van derden is een belangrijke bron van informatie bij de keuze
- Verenigingen zijn nauwelijks geïnteresseerd in de non-auditdiensten die geleverd kunnen worden
- Mening van de ondernemingsraad wordt in 94% van de gevallen gerespecteerd

Resultaten: perceptie en verslag

- Bijzonder hoge mate van tevredenheid
 - Deontologie
 - Technische competentie
 - 43 van de 44 bevroagde kenmerken
- Hoge mate van loyaliteit
- Onduidelijkheid over de rol van de bevestigingsbrief
- Nauwelijks interesse voor non-audit diensten

Resultaten: perceptie en verslag

- Gunstige invloed op de kwaliteit van de informatie in de jaarrekening
- Respondenten toch niet overtuigd van het nut in het kader van het aantrekken van financiering
- Ca 75% ervaart de audit door een bedrijfsrevisor als complementair aan doorlichting door andere instanties (toezichthoudende en subsidiërende overheden)

Resultaten: auditor switch

- Slechts beperkt aantal wijzigingen
- Criteria:
 - Klantgerichtheid
 - Kennis van de specifieke sector
 - Praktische uitvoering/technische output
 - Honorarium

En verder

- 5% non-compliance
- Overheden: revisorale controle als kwaliteitslabel maar met beperkte passendheid voor de overheidsinstelling

Aanbevelingen

- Harmonisatie van gemeenrechtelijke en sectoriële bepalingen
- Aspecten die klanttevredenheid verder kunnen verhogen:
 - Aandacht voor klantgerichtheid
 - Specifieke sectorkennis
 - Toelichting bij honorarium, opdrachtaanvaardingsbrief en bevestigingsbrief
- Non-compliance : aandacht van de sector en het IBR
- Jaarrekening: controleverslag, honorarium
- Non-audit diensten

